

Stand by America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 62.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, MAY 26, 1919.

LETO XXII. — VOL. XXII.

V TOREK PROTESTNI SHOD VSEH JUGOSLOVANOV.

Nemci podpišejo na vsak način mir. Zavezniki so pripravljeno

London, 25. maja. Javna tajnost v Nemčiji je, da bi nemška vlada jako rada dopisala mir, kakor ga narekuje zavezništvo. Vpitje nemške vlade, da ne bo podpisala miru je le krinka za nemško javnost. Kakor hitro dobi nemška vlada nekaj manj važnih sprememb v mirovni pogodbi, bo podpisala mir in ljudstvu razjasnila, da mirovne pogodbe niso ostre, in da je vlada dobila velik triumf pri zaveznikih. Poleg tega pa tudi nemško ljudstvo želi, da se podpiše mir. Vsakdo je dobrega premislil, kaj so posledice, če ne podpišejo. Zavezniška armada je vsa pripravljena, nemške armade ni več, poleg tega pa zavezništvo nemudoma ustavi vsako pošiljatev živeža v Nemčijo, in narod nima druge poti kot da podpiše, četudi s težko ro-

ko. Vsi protesti nemške vlade so namenjeni le temu, da se ljudstvo "pripravi." Celo radikalni socialisti (bolševiki) so za to, da se podpiše mir.

KUGA V MOSKVI?

London, 25. maja. Sem se poroča, da je začela razsajati kuga v Moskvi, glavnem mestu bolševikov. Lenine in Trozky sta baje zapustila mesto.

KITAJCI PODPIŠEJO.

Pariz, 25. maja. Kitajska mirovna delegacija se je izjavila, da bo podpisala mirovne pogodbe, četudi s protestom. Kitajci ne priznajo japonskih prednosti na kitajski zemlji, in le, ker nočejo Kitajci zadržati mirovne akcije bodejo podpisali z izjavo, da se ne odpovedo o-nim pokrajinam, ki so določene Japoncem, a so kitajski-

Avstrija sprejme mirovne pogoje v sredo

Pariz, 25. maja. Točke mirovne pogodbe z Avstrijo bodo gotove v torek in v sredo jutraj bodo avstrijski delegati podpisali. Največje težavo je povzročila določba glede dolga, ki ga je naredila Avstrija tekom vojne. Določilo se je, da morajo nove države — Čehoslovakija in Jugoslavija prevzeti del tega dolga. Koliko pripade na vsako državo se ni poznalo. Avstrijska armada bo znala v bodoče 15.000 mož, ki bo organizirana kot policija. Vse preostale topove mora Avstrija izročiti zaveznikom in vse tovarne za izdelovanje topov mora podreti.

AMERIKA SE ODPOVE CARIGRADU.

Pariz, 25. maja. Predsednik Wilson je naročil ameriškim mirovnim delegatom, da nikakor ne smejo privoliti, da bi Zedinjene države dobile protektorat nad Carigradom in Armenijo. Zjed. države se nikakor ne morejo vmešavati v evropsko politiko.

KAJ JE Z REKO IN DALMACIJO.

Pariz, 25. maja. Poroča se: Italija se umika Reki in zahteva le diplomatsko prezen-tacijo za Reko. Nadalje je skoro gotovo, da dobi Italija le dva mala otoka a vse ostale otoke dobi Jugoslavija. Italija dobi tudi Zader in Šibenik. Pogajanja med Italijo in zavezništvo se nadaljujejo.

HAWKER JA REŠEN.

London, 25. maja. Držni angleški zrakoplovec, ki je 18. maja odplul iz St. Johnsa v Canadi in o katerem do danes ni bilo ničesar slišati, se je pojavil živ in zdrav, ravno en teden potem, ko je odplul iz Canade v Evropo. Ves svet je bil že prepričan, da je mrtev, in sedaj je zavladalo ogromno veselje, ko je prišla prva novica o njem v svet. Hawker pošilja iz angleške vojne ladije Revenge sledečo brzojavko: Moj zrakoplov se je ustavil, ker je bila pokvarjena cev, ki dovaja vodo v radiator zrakoplova. Motor je ves čas izvrstno deloval. Padli smo v morje,

kjer nas je pobral mali parnik Mary, potem ko smo bili v vodi 90 minut.

Zrakoplovec Hawker je plul nad tisoč milj v zraku preko Atlantskega oceana, ko je opazil, da radiator ne dobi vode. Sklenil je toraj zapustiti zrakoplov. Spustil se je v morje, kjer je plaval poldrugo uro, dokler ni prišel mimo mali parnik Mary. Ker ta parnik nima brezžičnega brzojava, svet ni mogel zvedeti o usodi Hawkerja, in šele ko je došel na Orkney otoke, so angleške oblasti zvedele, da je Hawker živ. Do svojega cilja je bil Hawker oddaljen samo 800 milj.

Clevelandski zrakoplovec McCusker, ki vozi pošto med Chicago in Clevelandom se je v nedeljo jutraj ubil, pol ure pozneje, ko je odšel iz Woodland Hills parka proti Chicagu. Njegov zrakoplov je začel goreti, nakar je McCusker skočil 200 čevljev visoko na zemljo. Priletel je na Lee Rd. blizu 150. ceste.

V soboto jutraj okoli 10. ure se je ubil rojak John Gornik, bratranec znanega John Gornika, trgovca. Mož je bil vedno marljiv delavec, se ni bavil s pijačo, ampak v soboto je spil par kozarcev na teško, ko je prišel iz ponočnega dela domov, in brat je pripeljal domov v Gričarjevo hišo na Addison, in ko je brat odšel, je John hotel najbrž za njim, pa mu je na stopnjicah spodletelo, da je padel in se takoj ubil. Bil je marljiv delavec, ki si je prihranil precej denarja, in je nameraval s prvo ladijo v stari kraj k svoji družini. Doma je iz Podklanca pri So-dražici, star je bil 53 let. Bil je član dr. št. 17. SDZ. Pogreb se vrši v torek. Počivaj v miru, sorodnikom naše so-žajaj!

V Clevelandu primanjkuje najmanj 10.000 hiš za revnejše sloje, ki bi plačevali od \$15 do \$20 mesečno najemnine.

Silovito divjanje Italijanov v slovenskih krajih, v Istri in na Koroškem.

Glavni urad S. N. Zveze je dobil pretekli petek iz Pariza kabelgram skrajno resne vsebine, ki mora strezno nemudoma vsakega ameriškega Slovenca, da spozna, v kako veliki nevarnosti se nahaja naša stvar. Kabelgram iz Pariza se glasi:

Prebivalstvo v zaslednem slovenskem ozemlju obupano. Ako bo usoda določena brez narodnega glasovanja so posledice neopredeljive. Brutalnost italijanskih v Belgiji. Koroškimi Slovence se bo mogoče dovolilo narodno glasovanje, ki naj se izvrši v par letih. Rešitev primorskega vprašanja odložena.

Položaj v Prekmurju obupen. Baranja najbrž izgubljena. Bačka in Banat bolj zadovoljiva. Na stotine brzojavk je došlo v Pariz iz Jugoslavije, zahtevajoč narodno glasovanje in pomoč proti oblastem v obmorskih pokrajinah in na Koroškem, kjer skušajo iztrebiti naše prebivalstvo. Prirejte shode, zainteresirajte oblasti, Wilsona, da brani naš tlačni narod in zagovarja narodno glasovanje za vse sporno ozemlje. Na Koroškem vlada premirje. NEMCI DRŽE KARAVANKE.

To je obupen klic iz Pariza in iz domovine, katerega je prejela S. N. Z. v trenutku, ko je naš narod na tem, da bo započeta njegova usoda. Kabelgram je dovolj jase sam na sebi in dovolj zgoren, da mora prepričati slehernega Slovenca in Jugoslavana sploh, da ne smemo dalje odlašati z našo pomočjo. Odrzimo medsebojne pomisleke in nesoglasja ter storimo kar je v naši moči, da ne bo padla niti senca očitanja na nas, da nismo storili svoje dolžnosti. Prirejte protestne shode po vseh naselbinah, kjer žive Slovenci, Hrvati in Srbi, protestirajte pred ameriški oblasti in zavezniškimi zastopniki v Parizu proti italijanskim grozodejstvom na našem ozemlju in zahtevajte uresničenje Wilsonovega principa samoodločevanja narodov tudi za naš narod. Vsaka naselbina naj pošlje brzojavni protest ali v Washington na State Dept. ali naravnost v Pariz na predsednika Wilsona, sposobni rojaki pa naj se osebno zavzamejo pri ameriških uradnih krogih in v ameriškem časopisju za naše pravičnejše zahteve. Grki so se izjavili: Raje smrt, kakor pa da bi prišli dodekaneški otoki pod Italijo in v italijansko sužnost. Ali mi Slovenci manj ljubimo svojo domovino kot Grki ali predpostavljamo sužnost in umiranje pod italijansko in nemško tiranijo svobodi v lastni in neodvisni državi? Vsi brez izjeme, kar vas je Slovencev, Hrvatov in Srbov, naj v tem usodnem trenutku store svojo dožnost. Klic iz domovine mora najti dejanski odmev pri vseh Jugoslavanih. Raditega se je v sporazu-

mu z vsemi strankami sklenilo, da se vrši v torek, 27. maja ob 8. uri zvečer v Grdinovi dvorani ogromni shod Slovencev vsega Clevelanda in okolice. Vse stranke brez izjeme so povabljeni, da pošljejo svoje pristaje na shod. Govorniki so pripravljeni, in narod se mora odzvati v tem trenutku, da se bo slišal naš glas, dokler bo še kdo, ki nas hoče poslušati. Koroško je skoro izgubljeno, večji del Kranjske je prisojen Italijanom, Dalmacija Istra, Gorica, vse leti Italijanom v Zrelo. Ali bomo mi mirni v tem trenutku? Ali ne bo ves narod v Clevelandu in okolici se zbral ter še enkrat z vso močjo, ki mu je na razpolago dvignil svoj glas najbolj svetega protesta proti nezasižanemu ropu? Kdor čuti slovensko in jugoslovansko, ta bo na shodu. Treba je, da v tem trenutku zberemo vse svoje moči. Vsak mož in žena, fant in dekle, na shod v torek, 27. maja v Grdinovi dvorani, kjer bomo ukrenili kar je mogoče, predno je prizadaj smrtni udarec narodu!

100.000 delavcev v Ohio zgubi delo.

V soboto zvečer je nad 6000 gostilen v državi Ohio zaprlo svoja vrata. 163 gostilen je danes odprtih v celi državi, izmed teh jih je 55 v Clevelandu, ki so plačale \$305 izvanrednega davka da smejo imeti odprto. V slovenski naselbini je odprt Schwalb saloon. 5500 oseb je bilo uslužbenih v Clevelandu v saloonih in 13 pivovaren je prenehalo s poslom. V celi državi Ohio je skoro 100.000 oseb, ki si morajo sedaj iskati drugo delo.

Na večer zatvoritve so ogromne množice ljudstva obiskovale razne gostilne, kupovali so zadnje blago, in mnogo gostilen je bilo popolnoma razprodanih. Nekaterim pa so ostale večje ali manjše zaloge. Kakih 50.000 ose bje napolnilo v soboto zvečer raze gostilne, dočim so drugi na cestah opazovali zadnje trenutke gostilniškega življenja. Mnogo se jih je napilo v slovo do nezvesti sicer pa ni bilo posebnega divjanja, ampak ljudje so filozofično trpeli grenko ali resno slovo. Policija je zaprla le one, ki so bili tako pijani, da so zgrešili pot domov, sicer pa ni nikjer nadlegovala ljudi. Kakih 200 oseb je prespalo mačka v policijskih ječah, a v nedeljo jutraj so jih izpustili domov.

Sicer pa je bilo mesto pripravljeno na sušo. Draginja žganja je povzročila pri maršikom, da ni kupil, ker ni imel s čim, in ljudje so v stotinah gostilnih že en mesec ali dva prej pili "near beer," pa tega niso vedeli. 5000 kvortov žganja je bilo ukradeno iz clevelandskih gostiln tekem zadnjega meseca. V največ slučajih so roparji niso dotanili denarja v

Silovito postopanje Italijanov napram slov. škofu Mahnič

Iz Beograda se potom jugoslovanske vlade poroča: "Iz zanesljivega vira se poroča, da je postal škof Mahnič žrtev najbolj nesramne italijanske goljufije in sleparije. Škof Mahnič se je strahovito boril v svojem mestu Krka (Veglio) proti Italijanom, in njegova navdušena narodna borba je prišla tako daleč, da so Italijani sklenili, na vsak način ga odstraniti iz njegovega mesta. Ker v krajih, kjer pastiruje škof Mahnič, zapoveduje italijanska kruta sila, je italijanska vlada poslala brzojav iz Pulja, kjer se je zapovedalo škofu, da nemudoma pušti svojo škofijo in da si izbere drugo mesto za svoje bivališče. Škof Mahnič se je

odločil za Senj, in v luki ga je čakala italijanska topničarka, ki naj bi škofa odpeljala v Senj, kakor je bila njegov želja. Toda italijanski poveljnik na topničarki, namesto, da bi izkrcal škofa v Senj, kakor je bilo pogojeno, je zapeljal z italijansko ladijo naravnost v Ancono, odkoder so Italijani do moljubnega škofa odpeljali v Rim, kjer so ga zaprli. Sicer se sme prosto gibati sedaj, toda je pod neprestanim nadzorom detektivov.

Tako delajo Italijani v naših krajih z našimi najboljšimi možmi, kakšne krivice, se godijo šele delavcem, ki nimajo nikogar, kamor bi se bere drugo mesto za svoje bivališče. Škof Mahnič se je

Zagonetna smrt rojaka v Illinoisu.

Mr. A. Grdina nam sporoča:

"Na kratko hočem poročati podrobnosti o žalostni smrti rojaka John Pakiza v Streator, Ill. približno kakih 100 milj severno od Chicage. Stvar je še-danes nejasna in mogoče ostane tako za vselej. Ravno ko sem prišel v imenovano mesto je tamošnji koroner pozval na zaslišanje več prič, katerim je bilo kaj znano o John Pakizu bodisi en večer prej ali drugi dan, ko so ga našli mrtvega na železniških tračnicah. Navzoči so bili inženir lokalne lokomotive in kurjač, sprevidnik in oni, ki so ostanki pobrali. Tudi nekaj drugih je bilo navzočih, ki so se na predvečer z ranjanim družbi pogovarjali, poleg tega pa 6 porotnikov, ki so razmotrivali zasliševanje in so bili zapriješeni. Inženir in kurjač, kakor oni, ki so mrtvo truplo pobrali, so se izjavili, da je truplo težalo že prej povoženo na strani tračnice, predno je lokalni vlak zavožil čez truplo. Druge prič, ki so na predvečer govore, in hile z ranjanim skupaj, so vse priznale, da je bil pokojni prej en večer dobre volje, nekoliko opit in je imel pri sebi \$80 denarja. Nekateri so govorili z njim še čez 9. uro. Govoril je, da bo šel mogoče v Chicage.

Potem pa se ni slišalo več o njem. Našli so ga na Santa Fe železnici drugo jutro ob 7.20. Lokalni vlak iz Streatorja je vozil isti čas mimo, kakih 8 milj ven iz Streatorja. Inženir je vozil naprej, ko je naenkrat zagledal človeško nogo ob tračnici, kakor je takoj brzojavil v Streator, kjer je pokojnik stanoval. Tu je sedaj ostalo nerešeno vprašanje, kako je ta rojak prišel 8 milj ven iz mesta ponoči, na samoti. Vprašanje je tudi, zakaj ni imel več denarja pri sebi kot enajst dolarjev, in sicer nekaj v vsakem žepu, dasi je imel še 9. zvečer čez \$80. Truplo tu ni bilo zmečkano pod vladom, ampak po dolgem pre-rezovano, kakor bi ga kdo našel položil na tračnice. Po izjavi prič, ki so ga videli

zvečer prej, je bilo gotovo, da ranjki ni mogel iti tisti večer tako dajavo naprej v stanju v kakorsem se je nahajal. Da bi bil namenjen v Chicage, ne more biti res, ker je to bilo v drugi smeri. Da bi se izgubil tudi ni mogoče, ker je bil tam znan, bil je uslužen pri N. Y. Central že 5 let, in je v okolici neprestano delal. V Streator so imeli železniško karo za stanovanje, kjer je stanoval skupaj z več Slovenci. Tam so še štirje drugi rojaki pri istem delu in v istem prostoru, kot Mr. Miller in Mr. Gruden, ki je poznan tudi v Clevelandu z Lausche tovo družino. Vsi v okolici so ga poznali, in vsakdo zma ja z rameni v tem slučaju, kako je prišla smrt. Prav lahko je, da se je kdo polakomnil denarja, ga napadel in ga položil na železniški tir, lahko je mogoče tudi, da je hotel iti na kak tovorni vlak, pa je zdrsnil in padel na tir, toda kdo bo to dokazal! Čudim se sam in stvar se mi ne zdi čista. Koroner je obljubil, da bo ceno zaslišanje, ki je bilo steno-grafrano, poslal bratom na razpolago. Pokojni ima tukaj dva brata, Jakoba in Valentina, 1 brat je v Chisholm, Minn in en brat, Primož je v Richmond, W. Va. Truplo pokojnega je bilo prepeljeno petek prepeljeno v Cleveland, in v pondeljek se je vršil pogreb.

A. Grdina, predsednik podružnice Jan. Ev. Krek, št. 1. S.N.Z. je dobil od State Dept. iz Washingtona krasno pismo, v katerem se priznava boj, ki ga vodi S. N. Zveza glede laške okupacije v slovenskih krajih. Državni department naznaja, da je stvar nemudoma sporočil na pristojno mesto.

Vsi učenci, ki sedaj pohajajo državljansko šolo ali ki so že prestali skušnjo, naj privedejo nocoj zvečer točno ob 7.15 na vogal 6. ulice in St. Clair ave. odkoder skupno odkorakajo v City Hall, da so navzoči pri sebi mesične zbornice, kjer jih bo pozdravil župan in predsednik mestne zbornice. Naj ne najzija nihogar.

NAROCNINA:

Za Ameriko - \$3.00 Za Cleveland po pošti - \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - \$0.30

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na "Ameriško Domovino",
6119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 189
JAMES DEBEVEC, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at
Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 62. Mon. May 26. 1919.

Narodnostni princip ali novo nasilje.

Po vesteh, ki prihajajo iz Pariza, je izgled za Jugoslovane zelo obupen. Mesece in mesece se že razpravlja na mirovni konferenci o rešitvi jugoslovansko-italijanskega spora in jugoslovanskega vprašanja v obče, a do danes še niso zavezniški našli poti, kako presekati ta voz na bi bile obe stranki zadovoljne. Položaj je danes celo še veliko bolj zapleten, kakor je bil ob otvoritvi mirovne konferencije, ker se noče nobena stranka podati in so Italijani v svojih zahtevah vedno bolj nestrpni in pohlepni.

Jugoslovani, ki so verovali v iskrenost in pravičnost zavezničkov, so bili pripravljeno podvreči se odločitvi predsednika Wilsona, ki je uveljavil princip samoodločevanja narodov in princip narodnosti. Italija, ki je videla v tem preklic londonske pogodbe, in je odločno zavrnila Wilsonovo posredovanje in razsodbo ter je skušala nasprotno uveljaviti še svojo zahtevo po Reki. Izjalovila se je istotako tudi namera medsebojnega pregovarjanja med Jugoslovani in Italijani, ker so bili jugoslovanski delegati preveč odočni v svojih zahtevah ter niso mogli skleniti nikakega kompromisa na škodo narodnega ozemlja. Istotako pa tudi Italijani niso hoteli odnehati, češ, da celokupen italijanski narod zahteva izpolnitev londonske pogodbe in priklonitev Reke k Italiji, kakor je reška publika baje že sama odglasovala.

Boj za Reko tekem zadnjih tednov je le postranskega pomena ter ima od strani Italije popolnoma drug namen. S tem se hoče odvrti pozornost od glavne namere in glavnega cilja Italije, ugrabiti čimveč mogoče jugoslovanskih krajev. Svoje namišljene pravice do Reke povdarjajo zaradi tega tako vstrajno, da bi dobili, ako bi se ji morali konečno odpovedati, toliko večje kompenzacije v ostalem našem ozemlju, to se pravi, da bi bili priznani vsi kraji, označeni v londonski pogodbi.

Odkar so Italijani vzpostavili svojo zahtevo po Reki, je popolnoma utihnil vsak glas o ostalih krajih, katere naj bi dobila Italija na podlagi londonske pogodbe. O Trstu, o Istri, in Goriški ni več govora, kakor da bi bile te pokrajine že priznane Italijanom, le sempatja se sliši kak glas, da bi bili Italijani pripravljeno zamenjati dalmatinsko obal, izvemski par mest, in otoke za posest Reke. In vendar smo popolnoma prepričani, da ni jugoslovanskim zastopnikom v Parizu nič manj za te kraje, kakor za Reko, da se z nič manjšo vstrajnostjo ne potegujejo za hrvatske pokrajine, kakor za slovenske. V zadnjem času se je vršilo v domovini nešteto shodov, na katerih so izvoljeni narodni voditelji in poslanci protestirali proti italijanski grabežljivosti in zahtevali vse jugoslovanske kraje za združeni jugoslovanski narod. Dr. Korosec sam je na več shodih odločno povdarjal, da so in da morajo ostati Trst, Gorica, Istra in Dalmacija naši, in tako je tudi stališče jugoslovanskih zastopnikov v Parizu.

Med tem pa, ko je edino orožje Jugoslovanov njih pravica, se poslužujejo italijanski delegati na mirovni konferenci raznih represalij, da bi tako pripravili ostale zavezničke do tega, da jim priznajo njih zahteve. Zupustili so mirovno konferenco, češ, da ne bodo podpisali mirovnih pogojev, katere bodo postavili zavezniški Nemcem na drugi strani pa da bodo sami sklenili z Nemci mir, in sedaj zopet paktirajo z avstrijskimi Nemci, na škodo Jugoslovanom. Zlasti to zadnje prijateljstvo dokazuje, da ni Italijanom za pravico in demokratične principe, temveč za uničenje in iztrebljenje Jugoslovanov.

Da je na ta način vsak sporazum popolnoma izključen, je jasno in to potrjuje dejstvo, da so Italijani izkrcali v naših krajih, v Dalmaciji, v Trstu in na Reki svoje vojaštvo, ki ima nalogo, držati te kraje tudi proti volji zavezničkov in odločitvi mirovne konferencije. Italijani bi bili zadovoljni samo s takim sporazumom, da bi jim priznali vse kraje, po katerih se jim cede sline, pa naj bodo popolnoma slovenski ali popolnoma hrvaški. O ljudskem samoodločevanju in plebiscitu nočejo ničesar slišati, izvemski, ako so importirali v naše kraje dovolj vrtiljaki ljudi in morajo biti prepričani, da bo glasovanje izpadlo njim v prid.

Kakšnih nasiljev pa se poslužujejo Italijani v zasedenih krajih, da "omehčajo" autohtono prebivalstvo, je bilo že dovolj pogosto razloženo. Italijanske oblasti bolj preganjajo Jugoslovane, kakor so jih kdaj avstrijski pandurji, in kabelgram na S.N.Z. iz Pariza zagotavlja, da je italijansko barbarstvo v naših krajih večje, kakor je bilo nemško tekem vojne v Belgiji.

Ako nimajo zavezniški moči, da bi pravočasno poučili Italijo, da se sedaj ne more več trgovati z narodi kakor z mrtvim blagom, ali ako tega nočejo storiti, tedaj tudi Liga narodov ne bo mogla preprečiti bodočih bojov, katere bo izzval italijanski imperializem in nasilje.

Jugoslovanski delegati ne bodo sklenili nikakega kompromisa, na podlagi katerega bi bili odrezani od našega narodnega telesa njega najvažnejši deli. Odloči naj volja naroda v celokupnih krajih, in to, pošteno in brez vsakega pritiska ali nasilstva. Celokupen naš narod zahteva plebiscit, in kakorkoli bo odločeno brez njega, bo krivično ter povod novim bojem, ker se naš narod ne bo nikoli hotel ukloniti tujemu jarmu, težjemu od dosedanjega.

Prišel pa je tudi za nas skrajni čas, da pokažemo odločno svojo voljo in pripravljenost, braniti do skrajnosti svojo zemljo. Obupni klic iz domovine naj nam služi v

zadnji opomin, da strnemo tudi mi vse svoje moči v obupni borbi naroda doma proti italijanski pohlepnosti. Ko bo enkrat odločena naša usoda, bo zastoj vse jadikovanje in vsi protesti ter bo moglo le orožje odločiti o naši bodočnosti. Boljša smrt kot italijansko suženjstvo, boljše čašten propad, kakor počasno umiranje. Naš dvojini sovražnik nas mora najti pripravljene za najobupnejši odpor in za največje žrtve. Majhni in obdani od vseh strani in sovražnikov smo navezani sami na sebe, toda dovolj bomo močni, ako bomo vsaj v tej poslednji fazi naše borbe edini in trdno odločeni: Ni pediti naše zemlje Italijanom ali Nemcem!

S. N. Z.

Dogodek v Priory šoli.

(Spisal A. Conan Doyle, za A. I. poslovenil P.)

"Se eno vprašanje, vaša milost. Kot so mi povedali, ste vi pisali svojemu sinu pismo isti dan, ko je zginil." "Ne, pisal sem pismo dan prej."

"Tako je. Toda pismo je dobil fant dan pozneje."

"Yes."

"Ali je bilo v pismu kaj omenjenega, kar bi utegnilo fantu zmešati glavo, da pobegne?"

"Ničesar, prav ničesar."

"Ali ste pismo sami oddali v poštni nabiralnik?"

"Tu je prekinil odgovor vojvode njegov tajnik, ki se je vmešal v pogovor." "Njegova milost nima navede, da bi sama oddajala pisma," reče tajnik. "To pismo je bilo položeno z drugimi v študijski sobi njegove milosti na mizo, in jaz sem oddal pisma na pošto."

"In ste gotovi, da je bilo to pismo med drugimi pismi?"

"Da, ker sem ga opazil."

"Koliko pisem je vaša milost pisala dotični dan?"

"Dvajset do trideset. More dopisovanje je zelo obširno. Toda vaša vprašanja se mi zdijo malenkostna."

"Nikakor ne," odvrne Holmes.

"Kar se tiče mene," nadaljuje vojvoda, "sem naznanil policiji, naj obrne svojo pozornost proti južni Franciji. Sicer sem že povedal, da nikakor ne vjerjame da bi vojvodinja bila povzročiteljica tako gnjusnega dejanja, toda deček je svojeglav, in mogoče je, da je pobegnil k svoji materi s pomočjo dotičnega Nemca. Sedaj pa želim vrniti se v grad."

Videl sem na obrazu svojega prijatelja, da bi rad stavil še druga vprašanja, toda nastop plemenitaša je kazal, da ni bil rad več odgovarjal. Očitno je bilo, da njegova aristokratska narava ni mogla prenašati vprašanj tako intimnega značaja in bal se je, da znajo vprašanja posvetiti bolj globoko v njegovo vojevodsko zgodovino.

Ko sta vojvoda in njegov tajnik odšla, se je Holmes takoj podal z vsjo gorečnostjo na delo.

Preiskali smo sobo, kjer je fant stanoval, toda dognali nismo ničesar, razven dejstvo, da ni mogel drugače po begniti kot ravno skozi okno. Soba nemškega mojstra nam tudi ni mogla dati drugega razjasnila kot to, da je bila divja trta pod njegovim oknom na več krajih zlomljena in poškodovana. Tudi spodaj na travi se je še poznal odtis njegovih čevljev. Ta sled je bila edina na razpolago, in od tu naprej je moral Holmes začeti svoje poizvedovanje.

Sherlock Holmes je kmalu zapustil hišo in se vrnil šele ob enajstih. V mestu je kupil dobro mapo cele okolice, katero je prinesel s seboj in jo razgrnil p mizi. Prižgal si je pipo, se vlegel na naslonjač in začel študirati in kazati zanimive točke na mapi.

"Zadeva mi sili v možgane, Watson," reče. "Nekaj jako zanimivih točk je v tem slučaju. Toda predno ti nadalje razložim razne podrobnosti, poglejva na mapo pred seboj. Ta črna pika tukaj predstavlja Priory šolo. Glej tu vtaknem iglo v papir, da si zapomniš. Ta črna tukaj, ki se vleče prav mimo šole je glavna cesta. Kot vi-

diš vodi cesta od vzhoda do zahoda, mimo šole, in vidiš tudi, da se ne odloči nobena stranska pot od glavne ceste za celo miljo daleč. Če sta fant in nemški mojster pobegnili po cesti iz šole, tedaj sta morala iti po tej cesti."

"Tako je!"

"Posrečilo se mi je prav slučajno, da sem pozvedel skoro natančno, kaj se je godilo na cesti v omenjeni noči. Na tej točki, kjer držim sedaj svojo pipo, je stal okrajni konstabler od dvanajstih ponoči do šeste ure zjutraj. Kakor vidiš se tukaj odloči prva stranska pot od glavne ceste. Mož mi je povedal, da se ni umaknil iz svojega mesta skozi noč niti za trenutek, in pozitivno je trdil, da niti deček niti mojster nista mogla mimo. Govoril sem z njim precej časa in zdi se mi, da je mož jako zanesljiv. Toraj se na tem kraju neha najina preiskava. Pojdiva sedaj na drugi kraj ceste. Prav na koncu se nahaja gostilna, z imenom Red Bull. Gospodinja je bolna. Poslala je v Mackleton po zdravnika, toda ni prišel do jutra, ker je bil slučajno odsoten pri nekem drugem bolniku. Ljudje v gostilni so bili pokonci celo noč, ker so čakali na zdravnika, in eden ali drugi iz gostilne je neprestano zrl na pot pred gostilno. In vsi so izjavili, da niso videli nikogar. Če je njihov pričevanje resnično in zanesljivo, se najina preiskava ustavi tudi na tem koncu, in lahko z gotovostjo trdim, da oba begunca nista rabila ceste, ki vodi mimo šole."

"Toda bicikelj?" vprašam Holmesa.

"Da, tudi z njim moramo računati. Toda pusti me, da nadaljujem; če oba begunca nista šla po glavni cesti, sta se morala obrniti proti severu ali pa proti jugu od šole. To je prav gotovo. Primerjajmo sedaj kaj je bolj ugodno. Na južni strani šole je precej obdelanega polja in nekaj kamenitega zidovja loči eno polje od drugega. Priznati moraš, da po tem polju bicikelj ni mogel vožiti. Toraj pustiva pot proti jugu. Obrniva se proti severu. To je precej velik drevesnjak in takoj zraven se razprostira precejšno močvirje, z imenom Lower Gill Moor, kakih deset milj proti severu. Močvirje se polagoma zvišuje. In tu, na koncu močvirja je Holderness palača, kakih deset milj proč, če korakaš po stranski stezi, toda samo šest milj, če greš preko močvirja. To je precej zapuščena planjava. Nekaj farmarjev se nahaja raztresenih po močvirju, ki redijo ovce in govedo. Ob koncu močvirja je Chesterfield glavna cesta, cerkev in nekaj hiš poleg ene gostilne. Na vsak način morava iskati begunce v smeri proti severu."

"Toda bicikelj?" ponovno vprašam Holmesa.

"Well, well," odvrne Holmes nepotrpejljivo. "Dober bicikelj ne potrebuje ravno glavne ceste, da pride naprej. Skozi močvirje vodi več potov, in luna je sijala dotično noč in pomagala beguncem. Halloa, kaj pa to pomeni!" Močno trkanje se pojavi na vratih, in trenutek kasneje že stopi v sobo dr. Huxtable V roki drži kapo modre barve, z belim trakom na vrhu.

"Konečno smo dobili sled," kriči profesor. "Hvala Bogu, konečno smo na sledu dečka. To je njegova kapa!" "Kje ste jo našli?"

"V vozu ciganov, ki taborigo na močvirju. Zapustili so te kraje zadnji terek. Danes pa je policija zasledila njih karavano in začela preiskovati. Našli so to kapo."

"Toda kaj ima to opraviti z dečkom?"

"Lagali so in se zvijali. Rekli so, da so našli kapo na močvirju. Lopovi dobro vedo kje se nahaja deček. Hvala Bogu, da so vsi cigani sedaj na varnem pod ključem. Strah pred postavo ali pa denar vojvode jih bo gotovo prisilil, da začnejo govoriti."

"Dobro, karkoli je," odvrne Holmes ko je profesor zapustil sobo. "Sedaj je vsaj potrjeno moje mnenje, da morava iskati na močvirnih tleh za dečkom. Polcija v resnici ni naredila ničesar, razven da je cigane aretirala. Pogledj sem, Watson! Preko močvirja je napeljana voda. Takoj zraven so tla bolj suha, in ravno po teh tleh morava iskati. Jutri zjutraj te vzbudim prav zgodaj in skušati hočeva kako daleč je razvita najina detektivska umetnost."

Dan se je pravkar naredil, ko sem se zbudil. Holmes že stoji oblečen poleg moje postelje. Očitno je bilo, da je moral biti že zunaj.

"Preiskal sem travnik pri šoli in prostor, kjer je bil spravljen bicikelj. Iskal sem tudi po drevesnjaku. Sedaj pa, Watson, kava te čaka v sobi. Prosim te, da se požuriš, kajti velik dan imava pred seboj."

KAKŠNI SO PERZIJSKI ČASOPISI.

Nič bolj primitivnega ni na svetu kot novinarstvo v Perziji. Leta 1906 je bila proglašena v Perziji svoboda časopisja. Že pred tem so imeli v Teheranu nekoliko litografiranih listov, ki so prinašali razne malenkosti, brez vsakega upljava na versko, politično ali kulturno stran naroda. Nekaj perzijskih listov je bilo tudi v Baku. Tak časopis je navado izhajal v desetih iztisih, toda ruske oblasti so navadno zaplenile štiri komade, perzijske pa zopet štiri, ostali dve številki ste se pa navadno izgubili na pošti. Odkar vlada "svoboda časopisja" v Perziji, izhaja tam kakih 100 listov, izmed katerih jih večina doživja samo en dan. Uradni časopis se imenuje "Mejdlis" (parlament) in ta list ima posebnega poročevalca. "Sur Estrafil", ki ima na čelu velikega anglešja, izhaja od časa do časa, ker je navadno pri vsaki drugi številki zaplenjen. Toda kadar pride na svitlo, v javnost, tedaj tako planejo po njem, da je v najkrajšem času razprodan. Za list se najbolj zanima minister vzgoje ki je odgovoren parlamentu za vse, kar se v Teheranu tiska.

Perzijsko časnkarstvo še ne pozna brzjavnih poročil. Za "novice celega sveta" preskrbi sam urednik, ki je objednem izdajatelj in tiskar. Kadar nima dovolj materiala, enostavno vzame kakor staro knjigo in si pomaga s škarjami.

STARA RUSKA GARDA.

Stara ruska garda v Rusiji, ki še vedno žaluje in tu-guje za bivšim carjem, nikakor ne more spoznati duha časa in se sprijateljiti z novimi razmerami. Ljudje starega kopita se protivijo vsaki stvari. Sasonov, nekdanji carski ruski minister za zunanje zadeve je protestiral proti temu, da bi se Ukrajina priznala kot svobodna država. Sasonov in njegova banda niti slišati ni hotela o mirovni konferenci na Prince otokih, kakor je predlagal predsednik Wilson. On je celo obsodil načrt Hooverja in Nansena, da bi zavezniški pomagali ruske-mu prebivalstvu s hrano.

Sedaj pa prihaja na dan naj-novejše.

Ruska politična konferenca v Parizu, kjer se je zbrala nekoliko najodličnejših oseb propadlega carskega režima, je vložila pri zavezniških oster protest, ker so Zjedinjene države in Anglija priznale neodvisnost Finske. Sasonov se je izjavil, da se gre tu za bivšo rusko provinco, in da zavezniški nimajo pravice priznati neodvisnost Finske, če ruski aristokratje tega ne dovolijo. Seveda so vse take izjave nekdanjih mogotcev lajanje v luno!

NEMCI POMAGAJO BOLJŠEVIKOM.

Pariški list "Temps" prinaša poročilo, da Nemci s svojimi imperialističnimi manevri ovirajo vsak skupen nastop proti boljševoim v Litvinski in Livniji. Kjekoli se pojavi Rdeča garda so takoj Nemci zraven, ki pomagajo napram Litvincem in Livoncem, ki bi radi postali svobodni. Ze prej se je poročilo, kako so Nemci v Libavi odpravili provizorno livonsko vlado, in ravno temu je pripisovati uspeh boljševoim v Rigu. Navzočnost nemških čet in pruskih agentov v Livonski, Litvinski in drugih baltičkih provincah mnogo nagaja tudi Poljakom, da bi začeli ofenzivo proti rdečim roparjem Rusije. List zahteva, da zavezniški prisilijo Nemce, da nemudoma potegnijo svoje čete iz ruskih pokrajin.

BEDASTI GOSPODIČ.

Te dni se je vršila prava buka v Parizu. Neki elegantno oblečen gospodič se je šetal z novim klobukom na glavi po pariških ulicah. Očividno je mislil, da so pogledi vseh obrnjeni nanj. Toda ko zavije mimo nekega vogla, pritisne močan veter, in klobuk odleti daleč in se valja po blatu. Mladič skoči za klobukom, kar so ga noge nesle, toda veter in klobuk sta bila hitrejša. In baš ko ga hoče prijeti na koncu ulice, se dvigne nov vihar in zažene klobuk naprej. Konečno obvisi na ulični svetilki. Ves spehan pridrvi gospodič do svetilnika, kjer se nasloni, predno se pripravi da napora, da spleza po svetilki in dobi klobuk. Z velikim trdom se mu to posreči in že hoče posaditi klobuk na glavo, ko pridrvi drug gospodič tudi vse spehan do svetilke, mu vzame klobuk in se mu začne na vse načine zahvaljevati.

"Toda kaj vendar mislite!" zakriči gospodič. "To je moj klobuk" — pojasnjuje drugi gospod, "srčno vam hvala, ker ste se toliko trudili zanj!"

"He, kje je pa moj klobuk?" kriči razjarjeni gospodič.

"Evo ga!" odvrne drugi, tu vam visi na trebuhu!"

Toda se šele spomni našminkani mladenič, da je imel on svoj klobuk privezan z vrvice, in v trenutku, ko je bil njegov klobuk poteg-njen iz glave po vetru, je odnesel veter tudi nekemu drugemu gospodu klobuk, ki je bil slučajno iste barve. Med silnim smehom občinstva jo je mladenič odkril ves osramočen proti domu.

VABILO V DRUŠTVO.

Kranjsko Katoliško pod društvo Presv. Srca Jezusa je sklenilo na seji 13. aprila, da odpravi vstopninske pristojbine za mesec maj junij, in julij, vsem kandidatom od 16. do 40. leta. Cenjenim rojakom, ki niso še v nobenem ali ki želijo vstopiti še v eno društvo, se tukaj nudi lepa prilika, da brezplačno pristopijo v naše društvo.

Dr. Srca Jezusa, ki bo obhajalo meseca avgusta svojo 20. letnico, je danes največje samostojno društvo v Clevelandu, šteje nad 350 članov in ima skoro \$10.000 gotovine.

Dasi je influenca posegla v naše društvo v polni meri ter nam ugrabila 8 članov in 5 članic, pa je kljub temu naša blagajna v celotnem računu za par stotakov napredovala, kar je dokaz, da je društvo na dobri podlagi. Do danes so večinoma vse podporne organizacije zvišale ali celo podvojile asesment, medtem ko je naše društvo ostalo brez vseh naklad.

Član plača \$1.00 mesečno in je zavarovan za \$300 v slučaju smrti in \$6.00 na teden bolnišnice podpore. Oženjeni člani pa lahko zavarujejo svoje soproje za \$150 smrtnine, ako plačajo 25c mesečno zraven svojega asesmenta.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo popoldne v S. N. Domu, dvorana št. 3.

Natančneje podatke lahko dobi vsak pri predsedniku John Levstik, 1121 E. 66th St. ali pri tajniku Frank Zupančič, 1364 E. 36th St. ali pri vsakem dr. članu. Rojaki, ne odlašajte, sedaj je prilika. Zglasite se 3 dni pred sejo pri dr. zdravniku J. M. Seliškarmu, da vas preišče. Objednem se apelira na vse družtvene člane, da upoštevajo ta oglas in upeljejo čim več novih članov.

ODBOR. (Fri 81)

Ni treba se vznemirjati. Mi dobro razumemo strah vseh, ki v slučaju žledodnih neprikljk, zaprtja, neprebavnosti, napetosti, glavobola, nervoznosti, itd. so navajeni zaupati samo Trinerjevemu ameriškega grenkemu vinu. Formula tega zdravila kot Trinerjevega Angelica Bittersa je bila zopet odobrena 2. maja 1919. od U. S. Internal Revenue Dept. v Washingtonu, in vi bode te zdravila vselej lahko dobivali pri svojem lekarnarju. Seveda, najbolje je, da jih imate v svoji družinski omarici. Rev. Skočec nam piše iz Jarrel, Tex, da mu je Trinerjeva Angelica Bitters nudovito pomagal pri okrevanju hugega napada influence. V resnici v takih slučajih je to zdravilo brez primerjave. Trinerjeva zdravila se prodajajo po vseh lekarnah Joseph Triner Co. 1333-43 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

LIBERTY BONDI se kupujejo pri nas za gotov denar po najvišji tržni cenii. Mi plačamo gotov denar za vojno hranilne znamke.

S. T. Bone & Co. 808 American Trust Bldg. na Square. 8. nadstropje, odprto do 8. zvečer. (x58)

Naprodaj je hiša za 1 družino, 7 sob, kopalnice, furnese, elektrika in plin. Vse v najboljšem stanju. Lot 33x 136. Vprašajte na 6206 Edna ave. (62)

Lake Shore Banking & Trust Co.

ST. CLAIR AVE. VOGAL 55. CESTE

Pošiljamo denar v staro domovino točno in hitro. Vsaka pošiljatev je jamčena. Prodajamo šifkarte. Pomagamo dobiti legitimacije, pase. Plačamo od hranilnih vlog 4 proc. obresti. Pišite za najljubše informacije slovensko ali hrvaško.

J. B. MIHALJEVIČ,

upravitelj inozemskega oddelka.

SLOV. DOBRODELNA ZVEZA

The Slovenian Mutual Benefit Ass'n. Cleveland, Ohio

ZVEZINO PREMOZENJE V GOTOVINI DNE 31. MARCA 1919.

Posmrtninski sklad \$41,185.54
Bolniški sklad \$24,374.95
Upravni sklad \$2,555.14
Skupaj \$68,114.63
Ima 18 krajevnih društev z 2077 člani in članicami.

Solvatnost Zveze v letih: 1917 — 102-6 odst. leta 1918 — 105-7 odst. in leta 1919 — 103-8 odst. Člani in članice zato agitirajte za nove člane. Več nas bo. Večji napredki, večja blagajna.

Spremembe pri krajevnih društev. Asement št. 66. 1919. April.

ZOPET SPREJETI:
Pri št. 1. C. 987 Iq. Germ, 390 Ant. Lipold, 40 Joe Novak, 1784 Adam Hrovat, 2589 Fr. Bizjak, 111 Ant. Kuhar, 1010 John Prišelj, 2532 Fr. Pavlich, 1364 Joe Russ, 1500 Fr. Kuhar, 1483 Iq. Lasnik, 991 Fr. Gabrijelj.
Pri št. 2. C. 1558 Iq. Peko, 1143 Jozefa Razinger, 1875 Karolina Golob, 1917 Frances Pristov, 1719 Fanny Knež, 1307 Mary Poznik.
Pri št. 3. C. 2314 Mary Marković, 245 Jozefa Ogrin, 1574 Agnes Gern, 1708 Fr. Serpan, 456 Johana Gornik, 1418 Mary Jerich, 1920 Mary Cimperman, 1628 Mary Sadar, 1467 Ana Zakrajskec, 1221 Agnes Baraga, 1697 Johana Menart, 1924 Fr. Mihelič, 955 Jenny Požun, 1747 Ivana Petričič, 1956 Marijana Zabukovec, 2349 Ana Zabkar, 1520 Mary Ahlin, 1415 Johana Kolenc, 1714 Johana Spoh, 1744 Mary Tomazič, 1575 Rozi Eckart, 1014 Ursula Kaprol, 1817 Jenny Lenarčič, 452 Ivana Pate, 1587 Fr. Novak, 1300 Johana Petkovšek, 1105 Alice Jaklič, 1428 Mary Ziberna.
Pri št. 4. C. 461 Ignac Gross, 371 Mary Gross.
Pri št. 5. C. 1367 Mihael Gnidovec, 2137 Anton Kmet, 1627 Joe Cerne, 1929 Rud. Novak, 2442 Frances Juh, 1778 Anton Hočevar, 1612 Iq. Gliha.
Pri št. 6. C. 2103 Vinc. Saunik, 1898 Iq. Lužar, 1920 John Ausec, 311 Fr. Hrovat.
Pri št. 7. C. 1769 John Jamnik, 1845 Val. Beden, 2040 Fr. G. Turk.
Pri št. 8. C. 846 Math Holmar.
Pri št. 9. C. 2031 John Breznikar, 2477 Mike Skube, 2232-Jozefa Breznikar, 2029 Martin Hren.
Pri št. 10. C. 2574 Jakob Janežič.

PRVI MESEC SUSPENDIRANI:
Pri št. 1. C. 228 John Zitzko, 830 Joe Nosse, 57 John Rogeli, 18 Fr. Okički, 2178 Peter Ovirsek, 804 John Ostir, 1050 John Sadek, 1503 Maks Ivančić, 2306 Louis Mohorič, 2379 John Vegeli, 1499 Ant. Anžur, 2276 Joe Benko, 1521 Martin Kuhar, 1305 John Stogar, 1256 John Ponikvar, 971 Joe Jurčič, 1208 Joe Lušinj, 1034 Fr. Bradič, 996 Ant. Sernel.
Pri št. 2. C. 505 Johana Koprivsek, 286 Mary Svirgel, 2297 Fr. Hribar, 1827 Fr. Popenk, 1296 Ag. Matjašič, 644 Fr. Moro, 1547 Marg. Smole, 827 Ant. Nadbath, 2367 Fr. Modic, 457 Fr. Zulič, 715 Paula Rojc, 1544 Ant. Vadnal, 269 Mary Novak, 477 Fr. Kozoglav, 2433 El. Opasnik, 1960 Jera Zakrajskec, 1902 Mary Strojil, 289 Ter. Ogrinc, 1530 Mary Nusar, 2432 Amalija Gern, 2591 El. Hribar, 2617 Rozi Zele, 1807 Frances Nose, 1743 Ana Turk, 1468 Fanny Boštanjčič, 1373 Mary Lautičar, 1227 Ana Opeka, 1382 Johana Rožič, 1470 Ana Poček, 1262 Marg. Novak, 1253 Johana Koar, 1339 Terežija Ostir, 1515 Johana Pucel, 1524 Ana Hec, 1588 Mary Leonard, 1225 Fr. Okički, 1406 Jozefa Čuk, 513 Matilda Jalovec, 2724 Mary Bukovec, 2726 Mary Ivcek, 2753 Louise Poje.
Pri št. 3. C. 358 Ignac Medved, 265 Frank Zimerman, 2441 John Ceglar.
Pri št. 4. C. 1176 Matevž Urbas.
Pri št. 5. C. 2633 Matija Arko, 1494 Mary Mafko, 632 John Mafusar, 2456 Ana Legan, 2120 Iq. Dolenc, 1629 Roza Perhavec, 1628 Anton Cerne.
Pri št. 6. C. 1268 Ana Tekavčič, 2570 Mary Urbas, 1396 Ana Pohar, 1591 Ursula Polanc, 533 Rozi Gombac, 1480 Mary Hec, 1106 Mary Zele, 2493 Jospina Furlan, 1250 Frances Kastelic, 1761 Mary Gornik, 2123 Ana Hočevar.
Pri št. 7. C. 894 Fr. Markič, 1409 Frank Truden, 2261 Josp Steklasa, 1313 Josip Tomšič.
Pri št. 8. C. 26 John Velkovrh, 2741 Nick Terček, 647 Anton Zakrajskec, 1814 Josip Kobel, 2596 John Glinsk, 2676 Frank Strajnar.
Pri št. 9. C. 740 August Guštin, 468 John Zlatorepec, 1954 Geo. Malečkar, 2600 John Pšič, 1953 John Ostir, 892 Fr. Miklavčič.
Pri št. 10. C. 2089 Andrej Jan, 247 John Fortuna, 2412 Mary Boldin, 2024 Joe Zura.

PASIVNI ČLANI:
C. 1897 Joe Hraš — 1, 152 John Straus — 1, 1092 Anton Gombac — 1, 981 Frank Senica — 1, 414 Fanny Suhadolnik — 4, 1589 Frances Znidariš — 4, 1359 Jozefa Antončič — 4, 1151 Ana Bradac — 4, 948 Martin Luznar — 8, 1320 John Skerl — 8, 2067 John Gerbec — 9, 2388, Jože Hočevar — 10, 2627 John Terlep — 10, 1733 Frank Hočevar — 10, 2549 Mihael Frigel — 14, 1886 Lovrenc Skok — 17, 2473 Frank Zabukovec. — 20.

IZOBČENI ČLANI:
C. 1825 Antonija Bajt — 4, 565 Anton Korošec — 7, 2446 Frank Juh — 10, 2305 Albert Kotnik — 16.
UMRLI ČLANI:
C. 621—30 Frances Dremel, umrla 7. aprila, članica št. 2. \$10.00.
C. 2240—37 Josip Salamon, umrl 16. aprila, št. 20. \$500.00.
C. 1280—46 John Marol, umrl 26. aprila, št. 7. \$500.00.

NOVI ČLANI:
Št. 1. C. 2763—26 Tony Možina, 2769—39 Martin Mencin.
Št. 4. C. 2770—25 Johana Mervar, 2771—31 Victorija Smrekar, 2772—33 Angela Mavko.
Št. 14. C. 2773—33 Frank Majer, 2774—36 John Pečjak, 2775—39 August Pečjak.
Št. 17. C. 2776—31 Anton Centa.
Št. 18. C. 2777—16 John Merhar.
Št. 21. C. 2778—29 Steve Madjar, 2779—25 John Zvocezc, 2780—27 John Kozlevčar, 2781—29 Regina Kus, 2782—30 Steve Matotak, 2783—31 Joseph Rebok, 2784—32 Andrew Bavdek, 2785—32 Louis Mihelič, 2789—34 Andrej Kojenič, 2787—34 Frank Pavlich, 2788—36 John Dolenc, 2789—37 Florijan Kuhar, 2790—43 Anton Utle, 2791—44 Louis Zakrajskec.

OPOMBA TAJNIKA!
Zadnje čase je veliko članov umrlo pri Zvezi in drugod za bolezen "Influenca". Njih sorodniki, žene, sinovi, hčere itd., pa še niso vsi naredili svoje dolžnosti, da bi spremlili svoje "OPOROKE", zato se apelira na tajnike in predsednike, da na vsaki seji pride na dnevi red vprašanje, če se je kdaj prelesil ali ima za menjati oporoko, ker v slučaju smrti dela takšna oporoka velja silnost glavnemu odboru.
Druga točka je, da je sedaj vedno več suspendiranih članov in vedno pri enem in istem društvu. Opozarja se člane, da redno plačujejo svoje mesečne prispevke, ker ne vedo kdaj jih čaka bolezen in smrt. Čas za plačat asement je do 25. vsaki mesec. Ako kateri tajnik neče vzeti isti dan, pridite na urad in bomo mi to naredili, da se bo asement sprejel. Veliko je že prišlo pritožb, da da tajnik noče vzeti asementa. ZADNJI DAN GA MORA. In to velja za vsa društva.
Sedaj, ko so volite za delegate končane, je dolžnost vsacega člana, kateri se zanima za napredke te Zveze, da prinese svoje pritožbe na svoje seje. Uradniki društev naj potem izroče želje članova na konvencijo, če želijo spremembe pri pravilih. Sedaj imate prililnost, da izrabite isto, kar ste med letom zahtevali. Konvencija je ona oblast, katere rešuje in ureduje vse poslovanje pri Zvezi. Časa imamo še dovolj. Je še mesec junij, julij in avgust.

SLOVENSKI NARODNI DOM.

Preds. Dr. F. J. Kern, podpred. Frank Černe, tajnik L. Medvešek, blagajnik John Gornik. Pisma ter denarne in druge vrednostne pošiljate je nasloviti na tajnika L. Medvešek, 1165 Norwood Rd. Uradne ure: ob torkih in petkih od pol sedmih do osmih zvečer in ob nedeljih od 1. do 2. popoldne.

RAČUN ZA MESEC APRIL 1919.
Dohodki:
Društva so vplačala na račun delnic \$140.00
Članstvo je vplačalo na račun delnic 123.00
Opek se je prodajo za 1.00
Darovi so znašali 38.98
Društvo Ivan Cankar je izročilo polovico čistega dobička od igre 45.33
Najemnina 347.50
Dohodki zabavnega kluba in razno 399.00
Razni mali dohodki 23.00
Obresti od Liberty bondov 20.70
Dohodki za mesec April skupaj \$1138.51
Preostanek blagajne dne 31. mar. '19 \$1654.62
Skupni dohodki \$2793.13
Stroški:
Popravila in druge gospodarske potreščine \$ 7.85
Elektrika in plin 10.34
Stroški kluba in razno 260.50
Stroški prireditve 31. marca 1919. 93.55
Plača oskrbniku 30.00
Za delnice vrnjenih opek se je vničilo 25.00
Stroški za mesec April skupaj \$427.22
Preostanek blagajne 30. apr. 1919. \$2365.91
ki je naložen v Liberty bondih (\$1500.00) in na bankah. Nadzorni odbor pregledal in v r. domu našel:
Zofka Birk, Josip Skuf, F. M. Jakšič.
John Gornik, blagajnik. Ludvik Medvešek tajnik

Pariz, 25. maja. Časopis Liberte je dobil poročilo, da je ruska armada pod vodstvom generala Judeniča zasedla Petrograd potem ko je porazila boljševiško armado.

Proda se Republic truck, v jako dobrem stanju, nosi tono in pol. Proda se tudi za nizko ceno malo rabljena "New Process" peč za kuhno v restavrantu. Poizve se na 1374 E. 40th St. (64)

VABILO NA SEJO.

Podružnica dr. Janez E. Krek, št. 1. SNZ vabi vse člane in članice vseh podružnic v Collinwoodu, Newburgu in Lorainu in Clevelandu, da se vdeležijo veevažne seje in posvetovanja glede nadaljnega poslovanja SNZ v Ameriki.

Seja se vrši v sredo, 28. maja ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani v 2. nadstropju. Pridite vsi, kateri se zanimete za Zvezo. Z narodnim pozdravom
F. H. tajnik.

Naprodaj je hiša za 3 družine na 1153 Norwood Rd. Jako poceni, če se proda v 14 dneh. Samo \$1500 takoj. Vprašajte pri J. Lušinj, 1065 E. 66th St (67)

Ena soba se odda za enega fanta na 6701 Bonna ave. (64)

PODPIRAJTE DOMAČINA.

Spodaj podpisani Jugoslovan se pripravoci nam vsem Slovincem in Hrvatom za vsakovrstna plumberska dela, kakor upejavanje toilet, sinkov, boilers, in tako dalje. Vse delo izvršujem in garantirano, po zmernih cenah. Priporočam se vsem rojakom v obilna naročila. Podpirajte domačega človeka, ki vam pošteno postreže.

NICK DAVIDOVICH,
6620 St. Clair ave.
Tel. Princeton 1173 W.

Očda se v našem soba za 1 ali 2 fanta. 5385 Standard ave. (62)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Zdravje družine

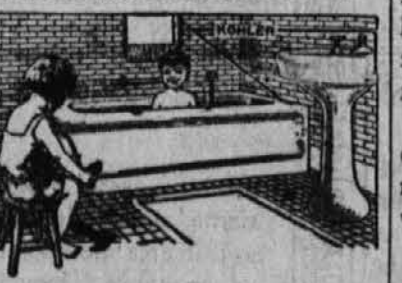
Je najdragocennejši zaklad in bi ga bilo veselo tega treba varovati zelo opazno napram vsem izpostavljenim boleznim. Po prvih znakih oslabelosti naj si bo želodca, jeter ali drobnja, vzemite

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski Balsam), ki je dobro poznan tonik za prebavo in gre naravnost za vso, ki povzročajo težavne situacije in odstranijo komplikacije. Deluje na jetra, omogočuje njih delovanje in konča neprebravljanje, zaprtje in dispaeijo. Naprodaj v vseh lekarnah. Cena 85c.

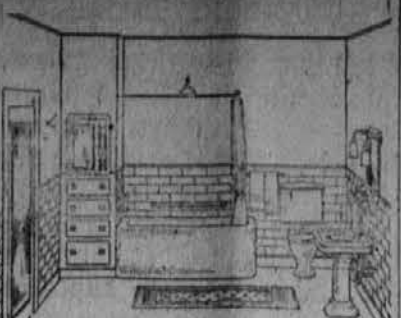
W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR! PLUMBING!

Ako rabite v hiši zanesljivega delavca za vsakovrstno plumbersko delo, potem se oglasi pri vašem starem, dobro znanem prijatelju

Geo. A. Lorentz, 6203 Superior ave.
Sprejemam vsakovrstna popravila, postaviljam kopališča, vsakovrstne sinke, boilerje na paro, za vročo vodo toilete in najnovejše vrste furnese.
CENE NIZKE IN DELO GARANTIRANO!
Bell Phone Rosedale 5224 Princeton, 1319 W. (x25)

Za vsakovrstno plumbersko delo, kopališča, sinke, boilerje, furnese, se oglasi te najprej pri meni, predno vprašate drugje. Prihranite si denar. Vse delo je garantirano. V tem podjetju in na tem prostoru sem že nad 10 let.

A. J. Budnick & Co.
Plumberji za vas
6723 St. Clair ave.
Tel. Princeton 1193 W. Bell Rosedale 5417 J. (69)

DRUŠTVO SV. ANTONA PADOVANSKEGA, št. 138 C. K. of O.

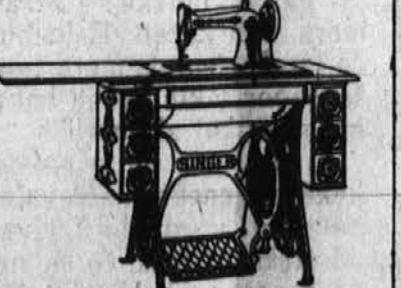
Ima sejo vsako 4. nedeljo ob 2. popoldne v stari šoli sv. Vida. Predsednik: Anton Skulj, 1139 E. 74 St. Podpredsednik: Jos. Glavich 6210 Shade ave. Zapisnikar: Anthony Skulj, 1139 E. 74th St. Finančni tajnik: Josip Perko, 828 E. 76 St. Blagajnik J. Ogrinc 6026 Glass a. Bolniška podpora \$5.00 na teden; posmrtnina \$500.00, \$1000, in \$2000.
Sprejemajo se praktični katoličani, društvo si je omislilo tudi uniformo. (Fri)

FRANK RUSS, Javni notar
6104 St. Clair ave.

Izdelujem vsa notarska opravila v slovenskem in angleškem jeziku, tudi v zadevi odškodnine sem vedno pripravljen vse potrebno ukreniti. Ako potrebujete tolmača za razne zadeve na sodnih, sem pripravljen po vaši želji narediti. (Fri)

MILO ZA KOŽO.

Milo za kožo mora biti antiseptično čisto, ker s tem pomaga pri zdravljenju kože. Severovo zdravilno milo za kožo se priporoča za te slučaje. Matere hvalijo to milo kot najboljšo za otroke kopelji, odrasčeni rabijo milo pri kopanju in umivanju, ženske jo hvalijo kot izvrstno zoper kožne izpahke. Je tudi dobro milo za šampuniranje. To milo bi se moralo rabiti vsak dan v vsaki družini. Cena 25c. po vseh lekarnah. W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia.

Naznanjam, da imam v zalogi najboljše šivalne stroje in to "SINGER ŠIVALNE STROJE" katerih nobeden drugega izdelka šivalnih strojev ne prekosi v šivanju.

Dajem jih tudi na lahka odplačila in sicer po \$2.00 mesečno ali za gotovi denar v devetdesetih dneh časa za plačati. Toda ne pozabite pa tudi, da popraviljam vsake vrste šivalne stroje od \$1.50 višje, ter tudi kdor želi zamenjati stari stroj za novega, vedno vzamem stari stroj v račun na novega.

Toraj gospodinje kakor tudi dekleta, ako želite imeti trepžni šivalni stroj, zglasite se pri vašem Slovincu
RUDOLF PERDANU
6026 St. Clair ave.

Dr. S. Hollander, zobozdravnik
1355 E. 55th St. vog. St. Clair Vstop na 55. cesti nad lekarno
Ure od 9. zjutraj do 8. zvečer.
Zaprto ob sredah pop. tudi v nedeljo zjutraj.

National Drug Store! SLOVENSKA LEKANA

Vogal St. Clair ave. in 61. ceta. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni.

ZBOLJŠAJTE ZDRAVJE.

Neka komisija v Clevelandu pravi v svojem poročilu, da dobri zobje pomagajo zvečati učenje pri šolskih otrocih za 50 do 100 procentov. Preskušnje so dokazale, da ljudje, ki popolnoma prevečijo svojo hrano, imajo veliko večjo moč kot oni, ki ne delajo tega. Zboljšajte učno silo vaših otrok in vašo lastno s tem, da se posvetujete z dobrim zobozdravnikom glede tega. Dr. F. L. Kennedy, zobozdravnik, 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Uradne ure od 9. do 12. in od 1. do 5. pop. Ob torkih in petkih popoldne zaprto. Govori se slovensko.

Fino motorno kolo (Indian) je naprodaj po nizki ceni. "Side kar" zraven. Vprašajte na 6116 Glass ave. (63)

Naprodaj je avtomobil, "Detroit", za 5 oseb, v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Ant. Ponikvar, 1563 E. 38th St. (62)

FRANK WAHČICH Slovenska trgovina Z ŽENSKIM BLAGOM IN OPRAVO. 746 E. 152nd St. v Collinwoodu,

Dr. J. V. ZUPNIK, SLOVENSKI ZOBO ZDRAVNIK, 6127 St. Clair Ave. Knausovo postelje nad Gradovo trgovino.

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah. Uradne ure: od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer. Liberty bondi se sprejemajo za v plačilo polne vrednosti.

Vprašanje? Zakaj imajo drugi narodi, kakor n. pr. Amerikanci, ukusno in moderno papirana stanovanja? Zakaj pa Slovenci ne? Odgovor: Ker niso vedeli, da imajo domačega človeka, ki jim to lahko po zmerni ceni naredi v njih zadovoljnost. Se pripravim.

Anton Colaric, 6034 Carry ave. Suite No. 2. Expert Paperhanger. (65)
Proda se trgovina (grocerija in candy store). Vprašajte na 1188 Norwood Rd. (62)
Naprodaj je Confectionary Store in hiša z 8 sobami, za dve družini. Lot je 40x135, na dobrem prostoru, nasproti slovenske šole. Proda se radi odhoda na farme. Več se poizve pri lastniku Chas Krall, 705 E. 156 th St. Collinwood. (72)

Vaša SPOMLADNA obleko

BO ZGLEDALA ČISTA KOT NOVA

Poslajte jo k nam čistiti, barvati ali ali popraviti, bo vas prav malo veljalo ako pomislite kaj nove obleke sedaj stanejo.

SEND IT TO
The FRANK Cleaners & Dyers
Pokičite nas po telefonu da pridemo iskat.
Central Rosedale **5694**

The Frank's Dry Cleaning Co.

Urad in delavnica:
1361 E. 55th ST. NASPROTI LAKE SHORE BANKE

AMBULANCA.

Zavanki slučaj n sreče ali bolezni, če potrebujete ambulanco ali bolniški voz, pokličite kateroli telefon vsak čas, po noči ali po dnevu. Mi vedno čujemo in odgovorjamo telefon, ker zvonvi v hiši oblenem. Ako vam operater reče, da se ne oglašim, ne vrjemite, zahtevajte supervisoryja, in dobite odgovor od nas takoj.

PRINCETON 1381
Bell Rosedale 1881

ANTON GRDINA

6127 St. Clair Ave. Cleveland, O.

DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

3 MAGNIFICENT STEAMERS 3
The Great Ship "SEANDBEE" — "CITY OF ERIE" — "CITY OF BUFFALO"
CLYDE — Daily, May 1st to Nov. 15th — BUFFALO
Leave CLEVELAND — 9:00 P. M. — Arrive BUFFALO — 9:00 P. M.
Leave BUFFALO — 7:30 A. M. — Arrive CLEVELAND — 7:30 A. M.
Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets (including Cleveland) and limited air fares for transportation on the steamer. Ask your ticket agent or American Express Agent for tickets via C. & S. L. Line. New Tourist Automobile Line—\$2.00 Round Trip, with 2 days return limit, for cars not exceeding 127 lb. weight.
Beautifully colored seasonal picture chart of The Great Ship "SEANDBEE" sent on receipt of five cents. Also ask for our 4-page pictorial and descriptive booklet free.

The Cleveland & Buffalo Transit Company
Cleveland, Ohio

"SEANDBEE" — the largest and most costly passenger steamer on inland waters of the world. Sleeping capacity, 1900 passengers.

FARE \$ 4.00

Tel. v mestu O. State Central 1690 Bell Main 2063

Na St. Clair uradu Central 5821 W

John L. Mihelich,

Slovenski Odvetnik

902 ENGINEERS BLDG. VOGAL ST. CLAIR
ULICE in ONTARIO STREET, CLEVELAND, OHIO

Podružnica na 5514 St. Clair Ave. Odprto zvečer do 8.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO:		NIZKE CENE:	
Moške obleke	\$1.25	Zenske kiltje	50c
Moške sukne	\$1.25	Zenske dolge sukne	\$1.25
Jopići	50c	Zenske obleke	\$1.50

The Damm Dry Cleaning Co.

Princeton 790 2381 E. 82 ST. Garfield 2680
A. J. DAMM, poslovodja

J. S. Jablonski

SLOVENSKI FOTOGRAF

6121 ST. CLAIR AVE.

Izdružje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po naj ovrži modri in po nizkih cenah. Za 6-8. OO vrednostnih slik (na ducat), naredimo eno veliko sliko v naravnih velikosti ZASTONJ.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

Bell Main 1441 Cuy. Central 8821-W

MIHAEL S. ČEREZIN,

Hrvatsko-slovenski odvetnik

Pisarna: 414 ENGINEERS BLDG. 4. NADSTROPJE VOGAL ST. CLAIR IN ONTARIO.

HANS IZ ISLANDA

ROMAN

SPISAL VICTOR HUGO,

ZA "A. D." PRIREDIL P.

"Da, da, vse to ljubezen povzroči, sedaj Sirote, Guth Stensen ne bi ležala sedaj na onih visokih črnih kamenitih tleh kot riba, katero je morje pozabilo potegniti k sebi, če bi poslala svojega očeta in popravljala njegove čolne in ribje mreže. Sveti Usur, ribič, potolaži našega prijatelja v njegovi nesreči!"

"In njen ljubček," pristavi zdajci rezek in tresoč glas "Gill Stadt, krasni dečko poleg nje, tudi ne bi bil na istem mestu sedaj, če bi ostal doma in ne iskal sreče v prokletih Roeraas rudnikih in zibal zibeljko svojega brata pod okajnimi stebri svoje materske hiše, namesto da bi si preganjal dolgčas z mladim dekletom."

Sosed Niels, katerega je nagovoril prvi govornik, ga je prekinil: "Vaš spomin postaja star, kakor vi, mati Olly. Gill ni nikdar imel brata, in zato se uboga udova Stadt še bolj žalosti, in njena usoda je toliko bolj težavna, kajti njena domačija je sedaj popolnoma zapuščena. Kadar pogleda v nebo, da ji pošlje tolažbo, ne vidi družega kot svojo staro, trholo streho, kjer še vedno visi zibeljka njenega sina, katerega je odgojila sebi za podporo, in sedaj je mrtev."

"Uboga mati!" odvrne stara Olly, "fant je bil sam kriv. Zakaj pa je šel v Roeraas in postal rudar?"

"Jaz sem tudi tega mnenja," reče Niels, "da ti peklenški rudniki nas oropajo vsakega eskalina, katerega dobimo za baker iz njih. (Eskalini je mal denar, približno vreden dvanajst centov.) Kaj pa vi mislite oče Braal?"

"Rudarji so norci!" odvrne ribič. "Če bi rudarji hoteli živeti, tudi ribe ne bi smele priti iz vode. Možno ni ničesar iskati v podzemeljskih votlinah."

"Toda," reče zdajci neki mladi mož v množici, "kaj pa če je bil Gill Stadt prisljen delati v rudnikih, da si pridobi ljubezen svoje ljubice?"

"Mož ne bi smel nikdar riskirati svojega življenja," prekinje govornika mati Olly, "ker življenje je bolj dragoceno kot vsaki riziko. No, in kaj je Gill pridobil s tem? Saprarnsko lepo poročno posteljo je pripravil za svojo Guth."

"Toraj se je mlada deklinna," vpraša neki blizu stoječi mož, "sama vrgla v morje v obupu, ker je izgubila svojega mladega ljubimca?"

"Kdo trdi to?" zdajci glasno zakliče neki vojak, ki se je prival skozi množico naprej. "Mlada deklinna, o kateri govorite, in katero sem jaz dobro poznal, je bila v resnici zaročena in se je nameravala poročiti z nekim mladim rudarjem, ki je bil zadnje čase ubit od zrušenih skal v podzemeljskih tunelih v Storwaadsgrube blizu Roeraas. Toda dekletje je bila tudi ljubica enega mojih tovarišev, in ko je šla skrivaj v Munkholm, predčerašnjim, da bi praznovala s svojim ljubimcem smrt svojega zaročenca, je njen čoln zadel ob skale in dekle je utonilo."

Zdajci je nastala cela zmešnjava glasov: "Nemogoče, mojster vojak," kričijo stare ženske. Mlade so pa molčale. Sosed Niels pa je zlobno opomni ribiča kateri je sprva trdil: "Da, da, vse to ljubezen povzroči."

Vojak pa bi skoro izgubil svojo potrpežljivost radi starih žensk; zabrusil jim je že v obraz, da so "stare čarovnice iz dupline Quiragotia," in ženske so pravkar

odgovorili na take psovke, ko se začuje oster, zapovedujoč glas: "Tiho, stari norci, tiho!" Nastal je konec prerekanja. Vse je utihnilo kot tedaj, ko petelin mahoma zakrakerika med svojimi kokoškimi tovaršicami.

In predno omenimo konec prizora, bi bilo dobro, da opisemo mesto, kjer se je to vršilo. Prizor se je godil—kot je čitatelj najbrž že pogodil—v enem izmed onih žalostnih poslopij, katera posveti ljudska usmiljenost in družabna previdnost mrtvim, nepoznanim truplom, zadnje pribežališče mrtvih, katerih življenje je bilo skoro vedno žalostno; kjer se zbirajo brezskrbni gledalci, prijazni ali surovi opazovalci, kjer prijatelji mnogokrat dobijo svoje sorodnike objokane in v napol-blaznosti, katere je dolgo in nepotrpežljivo čakanje oropalo vseh nad razven ene. V časih, v katerih se godi naša povest in v civilizirani deželi, kjer nastopajo junaki naše romane, ljudje niso tedaj še poskušali, kot to delajo danes v naših mestih zlata in blata, da bi postavili veličastna in elegantna mrtvaška poslopja. Dnevna svetloba ni padala skozi odprtine, enake grobovom v umetno izklesane truge, kjer so mrtvi ležali komodno in pod varstvom na blazinah kot bi počivali.

V naši mrtvašnici je očitno prevladovala smrt povsod, v vsej nagoti, v vsem svojem strahu, nikogar ni bilo, ki bi pokrival okostnjake brez mesa s pisanimi trakovi in drugo lepotočno šaro. Soba, kjer so se mudili naši znanci, je bila prostorna in temna, in tema je povzročevala, da se je zdela soba še večja kot je bila v resnici. Razsvetljena je bila le pri širokih, nizkih vratih, ki so se odpirala proti strani, kjer je ležalo pristanišče Trondhjem. Poleg tega je bila v stropu surova odprtina, skozi katero je prihajal svetlobni žarek, pomešan z dežjem snegom ali točo, kakor je pač bilo vreme. Vse to je padalo na mrtvece, ki so direktno pod stropno odprtino ležali. Soba je bila predeljena z železnimi ograjo, visoko do možkih prs, ki je bila speljana od enega dela do drugega. Občinstvo je prihajalo v sprednji del skozi nizka vrata; v notranjem delu pa je bilo šest dolgih, črnih granitnih plošč, paralelno ena z drugo. Mala stranska vrata so služila čuvaju mrtvašnice in njegovemu pomočniku, da sta lahko prihajala v notranjost ali v zunanji oddelek neovirano. Njiju sobe so se nahajale prav v ozadju poslopja, blizu vode. Mrtvašnica je bila namreč postavljena prav tik vode radi hitrejšega poslovanja. Morje je vrglo mrtveca na suho, in ni ga bilo treba daleč nositi. Zavlekli so truplo v mrtvašnico. Baš sedaj so imeli v mrtvašnici rudarja in njegovo ljubico. Ležala sta v dveh granitnih posteljah. Smrt je že pričela svoje umazano delo, kajti truplo je pričelo razpadati. Dolge rdeče in modre li-se so se kazale na truplu. Zunanost Gilla pa je bila resna in pravilna, toda njegovo truplo je bilo tako požkodovano, da je bilo nemogoče povedati, če je bil fant v resnici tako lep kakor je trdila mati Olly.

In v sredi teh človeških razvalin, v sredi teh mrtvecev se je vršil pogovor množice, katerega smo v začetku nam povedati omenili. Sedaj ko nam je znan prostor in glavni junaki povesti, lahko nadaljujemo.

Visok, postaren mož, ki je

sedel s prekrizanimi rokami in sklonjeno glavo na polomljenem stolu v najbolj temnem kotu mrtvašnice, in ki se očitno dosedaj ni zmejnjal za ljudske pogovore, je mahoma vstal in zaklical: "Tiho, stari norci, tiho!" Objednem pa je prijel vojaka za rame.

Vsi so bili prestrašeni; vojak se je obrnil in si ogledal nepričakovanega napadalca, toda ko ga je zagledal, se je pričel nehote smejeti nad svojim čudnim napadalcem, ki je imel podolgast obraz, tenke, mastne lase, dolge prste in obleko s kože severnega jelena. Že je vojak hotel odvrniti, ki se sliši iz kroka starih žensk: "Čuvaj mrtvašnice je! Prokleti vratar, ki čuva mrtve, vražji Spiagudry, prokleti čarovnik!"

"Tiho, stari norci, tiho! Če je danes čarovniška sobota, tedaj bežite domov, babe, in poiščite metlišča; če ne, tedaj zbežite čarovnice brez vas v oblake. Pustite tega vrednega boga Thora v miru, da počiva brez obrekovanja vaših jezikov!"

Po tem govoru se obrne Spiagudry k vojaku in mu reče: "Kaj praviš, brate, da je ta nesrečna ženska —"

"Oj ti lopov stari!" mrmra mati Olly, "da, res, me smo vese nesrečne ženske, za tebe namreč, ker naša trupla, kadar pridejo v tvoje kremeplje, ti prinesejo le trideset eskalinov nagrade, dočim dobiš štirideset eskalinov za umazano moško truplo."

"Tiho, starka, tiho!" svari Spiagudry. "Res, te vražje hčere so kakor satanov kotel, kadar postanejo vroči, tedaj pričnejo žvižgati. Povej mi, brate, tovariš, in vi-tez orožja, ali ni res, da se bo ljubimec Guthe, tvoj tovariš, ubil iz samega obupa, ker je izgubil tako dobro dekle."

In dolgo zadrževana nevihta je zdajci mahoma izbruhnila. "Ali čujete lumpa—starega pogana!" je kričalo dvajset rezkih, slabo vbranih glasov. "On bi najraje imel, da poginejo vsi možki in jih prinesejo v mrtvašnico, le da dobi on svojih štirideset eskalinov za vsako truplo."

"In kaj zato?" odvrne čuvar mrtvašnice. "Ali se ni izjavil vaš milostni kralj in mojster Kristjan V.—naj ga blagoslovi sveti Hospitius—da je on postavni varuh vseh rudarjev, da kadar umri je kak rudar, da se kralj obogati v svoji kraljevi blaginji z revno zapuščino, ki pripada rudarjem?"

"Ti daleč čast kralju," odvrne ribič Braal, "s tem, da primerjaš njegovo blaginjo z blagajno tvoje mrtvašnice, in njeja primerjaš sebi, so sed Spiagudry."

"Da, da, so sed v resnici," odvrne čuvar, ki mu ni ugaljo intimen pogovor. "Tvoj sosed! le reci raje tvoj gostitelj, kajti prav lahko se primeri nekega dneva, moj dra-gi čolnar, da ti posodim eno izmed mojih šestih postelj za pet ali šest dni. No, in če sem gvoril o smrti onega vojaka," pristavi s čudnim smehom, "sem to storil le ker želim, da se navada samomora nadaljuje med ljudmi, kajti ženske nimajo nikdar toliko solz in nikdar toliko idej kot tedaj, ko objokujejo in opravljajo mrtvece."

"Dobro, ti dolgin in čuvar mrličev," odvrne vojak, "toda kaj pravzaprav hočeš povedati s svojim govorom in s svojim nasmehom, ki se mi zdi popolnoma podoben sme-hu moža, ki je bil potegnjen na vešala."

"Krasno, fino! moji dragi tovariš!" odvrne Spiagudry.

"Jaz sem bil že od nekaj prepričan, da je več pameti pod kučmo vojaka. Thurna, ki je premagal hudiča z mečem in jezikom, kot pa pod mitro škofa Isleifa, ki je spisal zgodovino Icelanda ali pa pod štirivoglato kapo profesorja Shoenninga, ki je opisal našo katedralo."

"Dobro, če tako misliš, moj tovariš v vreči, tedaj bo-deš tudi ti pripravljen, da iz-roviš v milodare zakladnico svoje blagajne in se prodša samega sebe podkraljevemu muzeju v Bergenu, kjer spravljajo nenavadne predmete. Prisegam ti pri Belphegorju da oni v Bergenu plačujejo z zlatom take nenavadne ži-vine kot si ti; toda povej mi vendar kaj hočeš od mene?"

"Kadar dobijo trupla, ki jih sem prinesejo, v vodi, tedaj moramo mi izročiti pol-ovico nagrade ribičem. Raditega sem vaš hotel vprašati, visokocenjeni dedič konšta-blerja Thurna, če bi hoteli pregovoriti vašega nesrečne-ga tovariša, naj se nikar ne vtopi, ampak naj si izbere kak drug način smrti. Saj ko-needno je njemu vseeno, kako umre, in gotovo ne bi v svoji smrti uril želez, da stori krivi-ko nesrečnemu kristjanu, ki mora čuvati njegovo trup-bol, če izguba nesrečne Guth v resnici ga tiral v obup."

"Jako se motiš, moj dobrotni in gostoljubni prijatelj! Moj tovariš vam nikakor ne bo privoščil veselja, da si izbere stanovanje v vašem brlogu z granitnimi posteljami. Ali ne meniš, da se je že potolažil s kako drugo deklino, ker mu je ena umrla? In pri moji bradi, on se je že zdav-nej naveličal tvoje Guth vse-eno."

Po teh besedah se je vsu- la ploha, ki se je dosedaj zbi-rala nad čuvarjem mrtvašni-ce, Spiagudryjem, nad glavo nesrečnega vojaka.

"Kaj, nesrečni lump!" so kričale stare device. "Ali si nas tako pozabil? Ali tako go-voriš o našem spolu? Potem pa pričakuj, da bodejo žens-ke vojake ljubile!"

Mlada dekleta se dosedaj še niso ogasila. Nekatera so pa celo mislila—seveda proti svoji voji—da je ta brezobzirnji vojak, ki tako grdo govori o dekletih, mož jako lepe zunanosti in po-gleda.

"Haha!" reče vojak. "Ali so sobotne čarovnice zopet pri nas v obisku? Strašna mora biti kazen Belcebuba, če je obojen, da mora poslušati zbor takih starih babilnic, kot so tukaj zbrane!"

In nihče ne more povedati kako bi ženske maščevale to novo in nesramno izzivanje od strani vojaka, če se ne bi pozornost vseh obrnila zdajci na šum in ropot, ki je prihajal od zunaj. Narasčal je z vsako minuto, in zdajci se mahoma vsuje v mrtvašnico četa otrok, raztrganih in bo-sih, ki kričijo in se preriva-jo med navzočo množico. Nekaj njih se pa drenja oko-li nosila, koje prineseta dva možka v mrtvašnico.

"Odkod pa vi prihajate?" vpraša čuvar mrtvašnice možke, ki so nosili.

"Od Urchtal Sands," odvr-nejo.

"Oglypiglap!" zakliče Spi-agudry.

Ena stranskih vrat se od-pro in prikaže se majhen mož Laponskega plemena, oblečen v usnje, in pokaže nosilec naj mu sledijo. Za njimi pa koraka Spiagudry, in vrata se zapro, predno je radovedna množica imela čas ugibati ali je bil novi mrtvec ženska ali možki.

Množica se je še vdno pe-čala z ugibanjem o novem mrtvecu, ko se Spiagudry in njegov pomočnik spet prika-žeta pri stranskih vratih, ne-soč seboj neko moško trup-lo, katero položita v eno iz-med granitnih postelj.

"Že dolgo časa nisem imel opraviti s tako čedno obleko reče Oglypiglap, Laponec-čuvarjev pomočnik. Potem pa zmake z glavo in se ste-gne na prstih noge, da obesi

obleko utopljenca nad nje-govim truplom. Bila je uni-forma armadnega stotnika. Glava mrtveca je bila vsa raz-mesarjena, roke in noge so bile namazane s krvjo. Čuvaj mrtvašnice poškrpi mrtvo truplo večkrat z neko tekoči-no, katero je nosil s seboj v posodi.

Dalje priložniti.

—2385 članic Ladies Garment Union je sklenilo za-štrajkati, 139 jih je bilo proti štrajku. Unija bo dala delo-dajalcem mnogo časa, da prouči delavske zahteve. Ši-vilje zahtevajo 44 urno delo na teden, 20 proc. zvišano plačo in priznanje unije.

Morris Perlstei je vojda.

PRVA IN EDINA
slovenska posredovalnica za najemnino (rente) in posre-dovalnica za vse, kar imate naprodaj ali za kupiti, hiše, trgovina, avtomobile, itd. Vsakovrstno prevažanje (mo-ving) po mestu in izven me-sta. Točna in poštena pos-trežba.

Frank Jelerčić,
6113 St. Clair ave. Princ'ton
2883 W., Rosedale 4559

(82)

Čedna frontna soba s ko-pališčem, za dva fanta se odda v najem. 5409 Stan Dar-win, ave. Collinwood, O. dard ave. (63)

POZOR!
slovenske in hrvatske gos-podinje! Gotovo ne pozabi-te, da dobite pri meni še ve-dno najboljše grocerijsko bla-go ceneje kot kje drugje. Najboljše vrednosti Pridi-te v našo trgovino, da vam postrežemo.

John Centa, 6105 St. Clair ave. slovenska grocerija. (x)

Iščem svojega brata Av-gust Golobič. Kdor ve za njegov naslov, je uljudno prošel, da mi naznani, ali naj se pa sam javi svojemu bratu Andrej Golobič, 14906 Darwin, ave. Collinwood, O. (62)

Knjižica štev. 3. "Liga Narodov"

Tretja knjižica naše publikacije o "Ligi Narodov" je sedaj pripravljen za razdelitev.

V tej knjižici dobite govor polkovnika Harvey, pismo senatorja

Root

in Revidirane pogodbe Lige.

Mi vam z veseljem izročimo ali pošljemo to knjižico zastonj.

OTIS & CO.

Cuyahoga Building,
Cleveland, Ohio

Zaupno zdravilo dela čudeže.

Skoro že trideset let se Trinerjeva zdravila rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupa-nje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper kdarginjo na vseh številnih potreščinah naših, a novi vijni davek nam je spod-bil še zadnji steber in morali smo cenno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Tri-nerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačati za potrebščine, in tudi lekarja stane veliko več, ni mogoče druginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRA-VILNO GRENKO VINO

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje sta-lišče. Izmed vseh bolezni jih je devdeset odstotkov povzročeni in početi v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notra-riščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen br-log zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakovrstne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravillne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasavnosti, nepre-bavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v žledodnih neprilicah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje ali druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite tak lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revma-tizma, nevragije, lumbago, otrplosti gležnjev in drugih, najpotrebnejša in najhitrejša pomoč. Jako dobro je tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN

je izvrstno inprav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpi-ranje grla in st; isotakoto za čiščenje ran,, izpuščanje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Naj novejšo nagrado so dobila Trinerjeva zdravila na mednarodnih razstavah: Gold Medal—San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

MANUFACTURING CHEMIST.

1333-1343 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.